

POZDRAV IZ PARAĆINA

Džo Moler
24. decembar 2005.

Gledam ljude što prolaze, ko kuće automobile što odlaze. Tu i tamo i neki mlad nalik na onog sa kojim sam šutirao loptu na poljani ispred fabrike.. Čiji si ti? pitam klinca.

Ja sam sin Baneta glavče.

He, he, te velike glave su izgleda nasledne. Kako li te samo majka rodi, pomislih ali ništa ne zborim nego se smeškam i pričam mu da smo ja i njegov čale drugari iz mladosti. On ne hajje, žuri negde, iako znam ništa važno. Gledam mu leđa, gubi se u subotnoj gužvi provinciskog pijačnog dana. Prljavi automobili šetaju uskim ulicama i ljudi svi dojednog voze i razgovaraju mobilnim. Dođe mi da počnem da ih gađam snegom koji isprljan i blatnjiv stoji na ivičnjaku.

Šta li ja tražim ovde ?

Onda naiđe Miša urednik radija. Džo idemo na kafu. Lupi me po ramenu i nasmeši se šeretski. Ispred nas dve zgodne devojke šetaju. Gledaj ih, imaju duplu osovinu, reče Miša otvarajući vrata kafane tri grozda.

Po zidovima stoje slike mog nastavnika umetnosti Djeleta. Paraćinske ulice kakve sam ja znao. I poneki prolaznik na slici mi se učini poznatim.

Naručismo po jednu duplu sa kafom, koliko da ne zamaramo jednog mladog kelnara koji uzgred zalice na jednog mog druga iz detinjstva, ali ga ne pitah čiji je. Miša poče neku zanimljivu čaršijsku intrigu, a ja srećan i zadovoljan srknuh žutu osu.

Na zidu stare slike kao da oživeše...

26. decembar 2005.

JEDNA ZIMA I JEDNA NENA

Prolazio sam danas, dok su stidljivo promicale pahulje, pored niškog pozorišta. Neke druge devojke čekaju neke druge momke i ta priča nije nimalo nova. Za trenutak zastadoh i zagledah se u jednu od njih. Podsetila me je na nju, Nenu, koju sam tada davno voleo. Ispred spomenika Branku Miljkoviću i niškog pozorišta često je čekao ili je ona mene čekala. Bio sam ludo zaljubljen u nju. Ona je volela Branka Miljkovića i Desanku Maksimović, studirala je književnost, a ja sam tražio nekog vruga tu pored Nišave, ni danas ne znam, ni šta, ni zašto.

Puno je vode proteklo Nišavom od tada. Mnogi pesnici, koje smo znali i voleli su se preselili na nebo, a ona i ja smo nastavili da živimo životima običnih smrtnika, voleći se i mrzeći iz sve snage.

Kasnije me je moj nemirni duh poslao na putovanja, lutanja i traženja svog cilja daleko od obala Nišave.

Znao sam da su vremena poezije i poljubaca po parku Čair i Niškoj tvrđavi odavno prošla, ali prijatna sećanja na to vreme nisu izbledela, i ova devojka što čeka ispred pozorišta, podsetila me je na te davne sastanke i na tu nikad izbledelu ljubav.

Džo Moler

Živi i radi u Njujorku.

Po profesiji moler, rođeni je pisac, u duši nostalgijar.

Ta strasna usamljenost na prostorima iza velikog okeana je bolest od koje se duša suši i umire, a sećanja i nostalgije su mali svetlucavi pojasevi za spasavanje, koji plivaju oko nas, i nude bar malo nade i osveženja nama umornim i izgubljenim lutalicama.

Pesnicima nikada nisam zavideo što su uvek umeli lepo da primete i duboko dožive sve ono što mi obične belosvetske skitnice nismo ni sanjali da postoji. Zbog toga smo mi, za kaznu, morali da oprčimo po sto krugova oko neke stare uspomene koja nam priča o ostavljenoj ljubavi u jednom od onih gradova koji su nas voleli, pre nego što smo se izgubili u pustim i sivim tundrama zapada. Kažem, morali smo za kaznu da oprčimo toliko krugova sećanja oko tih divnih uspomena, koje tada nismo razumeli niti doživeli kako treba, da bismo sada, sećajući se toga, bolje saznavali šta smo imali, a da to tada nismo znali.

Upravo to je jedna od tih divnih uspomena što me sada greje i rastužuje u isto vreme u ovoj noći koja dolazi nedaleko od Nišave i parka zvanog Čair, u kome još uvek jedna žuta klupa stoji i postoji, i koju stalno farbaju u žuto sa vidno urezanim „Džo voli Nenu..”. To nisu smeli ili, ko zna, možda nisu hteli da izbrišu.

Verovatno ona ponekad prođe pored te klupe, možda i sedne za tren na nju, i tada zagledana u bele i saosećajne breze ponovi one divne Desankine stihove koje smo oboje voleli:

Ne nemoj mi pričati

Volim izdaleka ...

Pa, eto ti Neno iz Niša, „voli izdaleka”, a mogli smo „izbliza” plava i nežna moja, mogli smo drugačije, da smo znali i da smo hteli, ili umeli...ali... Ja sam stari ljubavni ponavljač a ti kći prosvetnih radnika, koja je volela poeziju i prozu i pahulje, i Desankine i Brankove stihove, i jednog Džoa čiji je brod i u luci stajao raširenih i napetih jedara željnih dalekih putovanja....

I tada je bila zima. Sedeli smo u jednom restoranu u Rengenovoj ulici i pili čaj sa rumom. Znao sam da imam dovoljno para za čajeve ali za rum nisam bio siguran. Na to sam mislio dok sam gledao

njene lepe plave oči i držao je za ruku, uvek toplu i nežnu i pokušavao iz petnih žila da izgledam zaljubljen...

Sa starog i olinjalog džuboksa, Prislime je podsećao nezaboravnim refrenom „sad ili nikad..”, šta treba da uradim, a ja sam, kao najveći idiot, razmišljao da li ću imati para za rum i da li ima smisla ovu prelepu maminu i tatinu čerkicu voditi u onu moju sobicu u suterenu, koja je mirisala na dunje i stare stvari...

Zatim smo šetali dok je padao gusti sneg da sam ga zauvek zapamtio.

– Džo budi nebo, a ja ću ptica, pa ću da letim po tebi – poče ona nešto poetski. Zagrljeh je i poljubih po prvi put.

– Džo budi nebo a ja ću ptica ...

– Hoću – obećah ...

– I nemoj nikad da me ostaviš.

– Kako može nebo nekog da ostavi? – rekoh i poljubih je u oko plavo i puno slutnje...

– Može Džo, može – ubeđivala me. Da li je to bila istopljena pahulja ili suza ne znam, ali nisam o tome hteo da razmišljam. Ispod jedne svetiljke, dok je sneg vejavao, ljubio sam sav srećan tu Nenu čije su tople usne mirisale na čaj i rum. Eto, to nikako ne mogu da zaboravim, a naizgled je to obična stvar, koje se sećam dok stojim ovde ispred Niškog pozorišta i gledam neke druge devojke koje čekaju.

Pozdrav iz Niša

26. decembar 2005.

Dovraga, opet sam pogrešio temu pišem o snegu, poljupcima i čaju sa rumom. Pa, šta da se radi, tako naišlo, neke reke sećanja je teško zaustaviti. Još uvek sam u Nišu i tu ću da dočekam kalendarsku, a onda u Paraćin za Božić pa onda Beograd za pravoslavnu Novu godinu.

Mogao sam da odem za ove duge i romantične praznike u recimo Rim, Pariz, Kairo ili kazablanku, ali tamo ne znam nikog, sem naravno - Hemfri Bogarta.

Šetao sam celog dana ulicama niškim, onako, bez cilja i neke naročite namere da nešto vidim ili nekog sretnem. Ulicom Pobede otidoh do Obilicevog venca, pa

tamo kroz neke prolaze i sokake izbih u ulicu Katićevu. Išao sam polako i gledao kuće, ograde, prljava kola parkirana po ulici i trotoarima. Neke kuće su porasle, dobile još sprat - dva, neke propale, oljuštile se i isprljale od vremena koje je nailazilo zajedno sa jakim vetrovima, kišama i snegovima. Nisam mogao, a da se ne zaustavim pred brojem 36. Da, Katićeva 36. Živeo sam tu u visokom prizemlju koje nije bilo ništa drugo nego običan vlažni podrum. Bio sam nezaposlen te zime, žena išla kod njenih i donosila u jednoj vojničkoj manjerki kuvanu hranu, a deca rasla u toj vlazi gde su puževi golaći išli po zidovima kupatila. Uspeh nekako da se zaposlim u fabrici boja i lakova Duga, na punjenju cinkvajsa i razredjivača u neke plastične flaše. Posao je bio smrdljiv i naporan, a jednog dana, vraćajući se tako kući po snegu, shvatih da mi se cipele raspale od onog razredjivača i ostadoše u snegu. Cupkao sam do kuće i onako sa nogama poluzaleđenim umalo se nisam popeo na peć koja je buktala.

Deca i žena su me gledali sa čudom i sa žaljenjem verovatno misleći, šta li će tata da nam donese za Božić i Novu godinu kad ni cipele nema.

Trebao mi je taj prokleti novac i često bih vraćajući se kući po zavejanoj ulici, ili ležeći noću u krevetu i slušajući kako deca odmereno dišu razmišljao kako doći do neke kinte i obradovati te mališane čije vesele oči pune nade čekaju božićni i novogodišnji poklon. Šta sam im dovraga pružio u životu, pitao bih se pun ljutnje i prezira prema sebi samome. Život u podrumu punom puževa...Tonuo bih tako zamišljen i zabrinut u san, a zajedno sa mnom kao da su tonule i sve moje nade da obradujem klince, koji su tu pored mene sanjali svoje šarene dečije snove.

Pitah jednu inženjerku, šefa pogona, koja je bila bacila oko na mene, a koja je bila ružna kao lopov, da li može da mi odobri rad u dve smene. Odobrila mi je. A Ja sam se srećan i zadovoljan vraćao Katićevom ulicom svakog dana u 11 sati noću, a odlazio ujutro u 6. Spavao sam manje od 5 sati. Ali obzirom da je to bilo samo za mesec dana, mislio sam da ću izdržati. Mirisao sam na cinkvajsa, išao na posao u vojničkim cokulama, koje sam zadužio kao vojni rezervista i spavao opijen tim hemikalijama kao zaklan.

Konačno primih tu duplu platu i krenuh u grad. Izlozi su bili puni šarenih igračkaka. Nisam znao šta ću. Tri puta sam obišao grad i onda sam odlučio da u prodavnici Chiko kupim neke divne automobile i jednu veliku lutku koja govori. Bilo je preskupo, toliko skupo da sam razmišljao šta da radim. Međutim kupih i podoh kući, dok je onaj divni krupni božićni sneg silazio na moja ramena, da da.....Bilo je to davno.

Sada se nagnuh kroz nizak prozor i pogledah unutra. Jedan klinac je sedeo za stolom sa sestrom i jeo krofne koje je trudna mlada i lepa žena donosila iz kujne. Oca nisam video. Možda puni cinkvajsa u plastične boce, pomislih, i moj setan osmeh pun sećanja videh na prozorskom staklu. Zarekoh se da im za Božić stavim jedan poklon ispred vrata, zašto da ne, mogu valjda i ja da budem jednom u životu Božić Bata....